

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 21 september 2000 beslutat bereda övriga berörda utskott tillfälle att avge yttrande över

dels proposition 2000/01:1 Budgetpropositionen för 2001 (volym 1) i vad avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2001, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, låneramar (yrkandena 1–14 och 23–40) jämte motioner,

dels regeringens skrivelse 1999/2000:150 Årsredovisning för staten 1999, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till att avse ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse och motionerna 2000/01:Fi208 (m) yrkandena 5 och 6, 2000/01:Fi209 (kd) yrkandena 6 och 7, 2000/01:Fi210 (c) yrkandena 4 och 5, 2000/01:Fi211 (fp) yrkandena 6 och 8, samt årsredovisningen för staten 1999.

Utskottets yttrande såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 lämnas i 2000/01:KU2y.

Propositionen

I propositionen volym 1, avsnitt 2 yrkande 8 föreslår regeringen att riksdagen beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 2001 på utgiftsområden i enlighet med vad regeringen anfört i avsnitt 7.1, tabell 7.2.

Regeringen föreslår i yrkande 10 att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 2002 och 2003 som riktlinje för regeringens budgetarbete (avsnitt 7.1, tabell 7.2).

Ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för år 2001 skall, enligt tabell 7.2 Utgiftstak och takbegränsande utgifter 2001–2003, uppgå till 5 316 203 000 kr. För åren 2002 och 2003 beräknas ramen till 5 135 mkr respektive 5 021 mkr.

Förändringen av utgiftsområdesramen jämfört med beräkningen i 2000 års ekonomiska vårproposition förklaras i huvudsak av att en central säkerhetsfunktion flyttar från utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan till Regeringskansliets anslag under utgiftsområde 1. Ytterligare en förklaring är att den hyresökning som riksdagens förvaltningsstyrelse föreslog för Riksdagens ombudsmän, och som finns intagen i 2000 års eko-

nomiska vårproposition, nu finansieras via en nedjustering av riksdagens förvaltningsanslag.

2000/01:KU1y

Som ett led i utvecklingen av den ekonomiska styrningen har regeringen i propositionen indelat den statliga verksamheten i 47 politikområden. Som skäl härför anför regeringen att det har visat sig svårt att med utgångspunkt i utgiftsområden formulera mål som är tillräckligt specifika för att möjliggöra uppföljning och bedömning av måluppfyllelsen. Politikområdesindelningen syftar till att möjliggöra en bättre koppling mellan mål, kostnader och resultat och till att avgränsa statlig verksamhet i politiskt relevanta sakområden, dvs. områden som är lämpliga för inbördes avvägningar och prioriteringar. För varje politikområde fastställs ett eller flera mål. Enligt regeringens bedömning är det först i nästa steg, när mål formuleras för verksamhetsområden inom respektive politikområde, som det är möjligt att tillgodose riksdagens önskemål om tydliga och uppföljningsbara mål fullt ut.

Utgiftsområde 1 omfattar politikområdet Demokrati samt delar av politikområdena Mediepolitik och Samepolitik. Ramen för politikområdet Demokrati uppgår till 65 mkr. För politikområdet Mediepolitik uppgår ramen till 726 mkr, varav 691 mkr anvisas under utgiftsområdet. Ramen för politikområdet Samepolitik uppgår till 52 mkr, varav 15 mkr anvisas under utgiftsområdet.

I utgiftsområdet ingår även anslagen Kungliga hov- och slottsstaten, Regeringskansliet m.m., Stöd till politiska partier, riksdagens ledamöter och partier m.m., riksdagens förvaltningskostnader samt Riksdagens ombudsmän. Dessa anslag och verksamheter omfattas inte av den nya politikområdesindelningen, eftersom regeringen inte fastställer några mål för dem. Ramen för anslag som inte ingår i något politikområde uppgår till 4 062 mkr.

Närmare om utgiftsområde 1

Demokrati

I politikområde Demokrati ingår: utvecklingsarbetet Tid för demokrati; betalning av statens kostnader för valsedlar, valkuvert och andra valtillbehör samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val; Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter samt tilldelningen av Statens författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek. Regeringen föreslår att anslagen inom politikområdet för år 2001 skall uppgå till totalt 65 mkr. För år 2002 beräknas anslagen till sammanlagt 258 mkr och för år 2003 till 59 mkr. De stora variationerna beror främst på vilka val som hålls under året.

Mediepolitik

För de delar av politikområdet Mediepolitik som hör till utgiftsområde 1 föreslår regeringen anslag för år 2001 på totalt 691 mkr. Av politikområdet ingår anslagen till Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden, presstöd, stöd till radio- och kassettidningar, Radio- och TV-verket samt Gransknings-

nämnden för radio och TV i utgiftsområdet. För år 2002 beräknas anslaget till 693 mkr och för år 2003 till 687 mkr.

2000/01:KU1y

Samepolitik

Regeringen föreslår att anslaget till Sametinget, som ingår i politikområdet *Samepolitik*, skall uppgå till 15 mkr för år 2001. Anslaget beräknas till 15 mkr även för åren 2002 och 2003.

Anslag som inte ingår i något politikområde

Anslaget *Kungliga hov- och slottsstaten* avser att täcka kostnaderna för statschefens officiella funktioner inklusive kostnaderna för den kungliga familjens resor. Vidare betalas driftskostnader för de kungliga slotten – utom rent fastighetsunderhåll – och Husgerådskammarens verksamhet från anslaget. Regeringen föreslår att anslaget skall uppgå till 84 mkr för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslaget till 84 mkr respektive 88 mkr.

För *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* föreslås att anslaget för år 2001 skall uppgå till 560 mkr. För år 2002 beräknas anslaget till 597 mkr och för år 2003 till 610 mkr. Anslaget finansierar bl.a. arvoden till riksdagens ledamöter och till EU-parlamentarikerna. I anslaget ingår även stödet till partigrupperna i riksdagen. Vidare föreslås att kostnaderna för ledamöternas datakommunikation – 6 mkr – i fortsättningen skall finansieras över detta anslag i stället för över anslaget för riksdagens förvaltningskostnader.

Utgifterna för *Riksdagens förvaltningskostnader* avser bl.a. löner, administration, fastighetsförvaltning, intern service, säkerhet, datateknik, förlagsverksamhet, bibliotek och informationsverksamhet. Anslaget föreslås uppgå till 441 mkr för år 2001. Det beräknade anslaget för år 2002 uppgår till 444 mkr och för år 2003 till 453 mkr.

För anslaget *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen* föreslås 46 mkr för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslaget till 46 mkr respektive 47 mkr.

Anslaget *Regeringskansliet m.m.* finansierar Regeringskansliets förvaltningskostnader, kommittéväsendet, andra utredningar m.m. (Utrikesdepartementets verksamhet finansieras under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan.) Regeringskansliet hade vid utgången av 1999 ca 4 100 personer anställda inklusive UD och dess utlandsmyndigheter samt kommittéer. Av Regeringskansliets anställda är ca 125 personer (3 %) politiskt rekryterade. I en rapport om Regeringskansliets långsiktiga dimensionering (Ds 2000:27) drar en oberoende forskare slutsatsen att Regeringskansliet, med nuvarande arbetsuppgifter, är underfinansierat. Enligt utredarens grova beräkning är resursgapet ca 300 till 400 årsarbetskrafter. Regeringen avser att analysera rapporten under hösten och återkomma med en samlad bedömning och ett preciserat förslag om Regeringskansliets dimensionering i den ekonomiska vårpropositionen år 2001. Regeringen föreslår att anslaget skall uppgå till 3 270 mkr för år 2001. Ökningen i förhållande till anslagets tidigare nivå beror främst på det svenska ordförandeskapet i EU

våren 2001. För år 2002 beräknas anslaget till 2 854 mkr och för år 2003 till 2 917 mkr.

Regeringen föreslår att anslaget *Stöd till politiska partier*, som består av partistöd och kanslistöd, skall uppgå till 145 mkr för år 2001. Anslaget beräknas till 145 mkr för såväl år 2002 som år 2003.

2000/01:KU1y

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 1999/2000:150 Årsredovisning för staten 1999 lämnar regeringen en redogörelse för det ekonomiska utfallet i staten budgetåret 1999.

För utgiftsområde 1 blev utfallet 4 541 mkr, dvs. 362 mkr (8,6 %) högre än vad som anges i statsbudgeten. Ökningen förklaras till stor del, 185 mkr, av en förbrukning av tidigare års anslagssparande på anslaget C 1 *Regeringskansliet m.m.* och på äldreanslaget från budgetåret 1995/96 B 2 *Samarbete och utveckling inom Östersjöregionen*, den s.k. Östersjömiljarden.

Motionerna

I följande tablå redovisas budgetpropositionens och motionernas förslag till utgiftsramar.

Förslag till ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Belopp i miljoner kronor

År	Propositionen	Oppositionspartiernas avvikelser från propositionens ram			
		Moderata samlingspartiet	Kristdemokraterna	Centerpartiet	Folkpartiet liberalerna
2001	5 316	-377	-560	-307	-760
2002	5 135	-639	-430	-610	-630
2003	5 021	-634	-330	-536	-685

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi208 yrkande 5 (delvis) en sänkning för utgiftsområde 1 med 377,4 mkr jämfört med förslagen i budgetpropositionen. Partistödet bör enligt Moderata samlingspartiet minskas med en tredjedel, 96,8 mkr fr.o.m. budgetåret 2001 för att därefter successivt avvecklas. Även presstödet anser (m) bör avvecklas. Partiet föreslår en avveckling i två steg, varav det första infaller år 2001. Det innebär en besparing på 300 mkr jämfört med regeringens förslag. Genom att presstödet avskaffas bortfaller en av Presstödsnämndens huvuduppgifter, varför nämnden enligt Moderata samlingspartiet bör avvecklas fr.o.m. år 2002. Vidare anser partiet att 19,460 mkr skall avsättas till särskilda projekt för att upplysa om kommunismens förbrytelser mot mänskligheten. Besparingarna för år 2002 uppgår till 639,3 mkr och för år 2003 till 634,4 mkr (yrkande 6 delvis).

Kristdemokraterna föreslår i partimotion Fi209 att ramen för utgiftsområdet minskas med 560 mkr för år 2001 jämfört med regeringens förslag (yrkande 6 delvis). Partiet anser att presstödet kan minskas med totalt 124 mkr, bl.a. med hänvisning till att en storstadstidning med omfattande presstöd

upphört att komma ut. Anslaget till Regeringskansliet bör minskas med 430 mkr för år 2001, eftersom utveckling och anpassning av Regeringskansliet enligt Kristdemokraterna kan ske genom organisationsförändringar och rationaliseringar. För åren 2002 och 2003 bör anslaget minskas med 300 mkr respektive 200 mkr. I avvaktan på att en översyn görs av Datainspektionens verksamhet anser partiet att besparingar kan göras på 6 mkr årligen. Besparingarna på utgiftsområdet för år 2002 uppgår till 430 mkr och för år 2003 till 330 mkr (yrkande 7 delvis).

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi210 yrkande 4 (delvis) en minskning av utgiftsramen för år 2001 med 307 mkr. För åren 2002 och 2003 föreslår partiet minskningar med 610 mkr respektive 536 mkr (yrkande 5 delvis).

Folkpartiet liberalerna föreslår i partimotion Fi211 yrkande 6 (delvis) en sänkning av ramen för utgiftsområdet för år 2001 med 760 mkr jämfört med förslaget i budgetpropositionen. I fråga om presstödet föreslås en minskning med 400 mkr med hänvisning till att det nu råder en helt ny situation i förhållande till vad som gällde när det infördes. Anslaget till Regeringskansliet m.m. anser partiet bör minskas med 330 mkr, eftersom den nuvarande regeringens politiserande ambitioner har varit för stora. Genom en mera begränsad ökning än den regeringen planerar kan de krav som EU-ordförandeskapet under det första halvåret 2001 ställer väl tillgodoses. Vidare vill Folkpartiet liberalerna att partiernas beroende av offentliga medel på sikt skall begränsas och föreslår därför en minskning av partistödet med 30 mkr för år 2001. Beträffande åren 2002 och 2003 föreslås besparingar inom utgiftsområdet på sammanlagt 630 mkr respektive 685 mkr (yrkande 8 delvis).

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker att riksdagen för budgetåret 2001 beslutar om utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med vad som anförs i budgetpropositionen volym 1, avsnitt 7.1, tabell 7.2. Detta innebär att utgiftsområde 1 anvisas 5 316 203 000 kr.

Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen för budgetåren 2002 och 2003 godkänner regeringens förslag till preliminära ramar för utgiftsområde 1 som riktlinjer för regeringens budgetarbete. Dessa ramar föreslås uppgå till 5 135 mkr respektive 5 021 mkr.

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet avstyrker motionerna Fi208 yrkandena 5 och 6 (m), Fi209 yrkandena 6 och 7 (kd), Fi210 yrkandena 4 och 5 (c) och Fi211 yrkandena 6 och 8 (fp).

Utskottet har inga invändningar mot att regeringens skrivelse 1999/2000:150 Årsredovisningen för staten 1999 läggs till handlingarna.

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

I beslutet har deltagit: Per Unckel (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Kenneth Kvist (v), Ingvar Svensson (kd), Mats Berglind (s), Kenth Högström (s), Mats Einarsson (v), Björn von der Esch (kd), Nils Fredrik Aurelius (m), Per Lager (mp), Åsa Torstensson (c), Helena Bargholtz (fp), Britt-Marie Lindkvist (s), Per-Samuel Nisser (m) och Carl-Erik Skårman (m).

Avvikande meningar

1. Per Unckel, Nils Fredrik Aurelius, Per-Samuel Nisser och Carl-Erik Skårman (alla m), anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Utskottets bedömning som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "6 och 8 (fp)" bort ha följande lydelse:

Utskottet avstyrker propositionens förslag och förslagen i motionerna Fi209 (kd), Fi210 (c) och Fi211 (fp) till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2001 och tillstyrker förslaget i motion Fi208 (m) yrkande 5, som innebär att riksdagen för budgetåret 2001 anvisar 4 939 000 000 kr till utgiftsområdet.

Utskottet avstyrker vidare propositionens förslag och förslagen i motionerna Fi209 (kd), Fi210 (c) och Fi211 (fp) vad avser den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 2002 och 2003 och tillstyrker motionen Fi208 (m) yrkande 6, som innebär att riksdagen för budgetåren 2002 och 2003 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 4 496 mkr respektive 4 387 mkr som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

2. Ingvar Svensson och Björn von der Esch (båda kd), anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Utskottets bedömning som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "6 och 8 (fp)" bort ha följande lydelse:

Utskottet avstyrker propositionens förslag och förslagen i motionerna Fi208 (m), Fi210 (c) och Fi211 (fp) till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2001 och tillstyrker förslaget i motion Fi209 (kd) yrkande 6, som innebär att riksdagen för budgetåret 2001 anvisar 4 756 203 000 kr till utgiftsområdet.

Utskottet avstyrker vidare propositionens förslag och förslagen i motionerna Fi208 (m), Fi210 (c) och Fi211 (fp) vad avser den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 2002 och 2003 och tillstyrker motion Fi209 (kd) yrkande 7, som innebär att riksdagen för budgetåren 2002 och 2003 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 4 705 mkr respektive 4 691 mkr som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

3. Åsa Torstensson (c) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Utskottets bedömning som börjar med ”Utskottet tillstyrker” och slutar med ”6 och 8 (fp)” bort ha följande lydelse:

Utskottet avstyrker propositionens förslag och förslagen i motionerna Fi208 (m), Fi209 (kd) och Fi211 (fp) till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2001 och tillstyrker förslaget i motion Fi210 (c) yrkande 4, som innebär att riksdagen för budgetåret 2001 anvisar 5 009 203 000 kr till utgiftsområdet.

Utskottet avstyrker vidare propositionens förslag och förslagen i motionerna Fi208 (m), Fi209 (kd) och Fi211 (fp) vad avser den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 2002 och 2003 och tillstyrker motion Fi210 (c) yrkande 5, som innebär att riksdagen för budgetåren 2002 och 2003 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 4 525 mkr respektive 4 485 mkr som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

4. Helena Bargholtz (fp) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Utskottets bedömning som börjar med ”Utskottet tillstyrker” och slutar med ”6 och 8 (fp)” bort ha följande lydelse:

Utskottet avstyrker propositionens förslag och förslagen i motionerna Fi208 (m), Fi209 (kd) och Fi210 (c) till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2001 och tillstyrker förslaget i motion Fi211 (fp) yrkande 6, som innebär att riksdagen för budgetåret 2001 anvisar 4 556 000 000 kr till utgiftsområdet.

Utskottet avstyrker vidare propositionens förslag och förslagen i motionerna Fi208 (m), Fi209 (kd) och Fi210 (c) vad avser den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 2002 och 2003 och tillstyrker motion Fi211 (fp) yrkande 8, som innebär att riksdagen för budgetåren 2002 och 2003 godkänner en preliminär utgiftsram på utgiftsområde 1 på 4 505 mkr respektive 4 336 mkr som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

Till finansutskottet.....	1
Propositionen	1
Närmare om utgiftsområde 1	2
Demokrati	2
Mediepolitik	2
Samepolitik.....	3
Anslag som inte ingår i något politikområde.....	3
Skrivelsen	4
Motionerna.....	4
Utskottets bedömning	5
Avvikande meningar.....	6